

Parmann, A. (2025). Bruk av rettspraksis i undervisningen av jus til ikke-jurister. I R. Helde, A. Parmann & E. Suzen (Red.), *Undervisning i rettsvitenskap for de som ikke skal bli jurister* (s. 79–91). Fagbokforlaget. DOI: <https://doi.org/10.55669/oa540204>

Kapittel 4

Bruk av rettspraksis i undervisningen av jus til ikke-jurister

Anders Parmann¹

¹ Nord universitet

Sammendrag: Narrativ pedagogikk Artikkelen diskuterer hvordan høyesterettsdommer kan brukes som et pedagogisk verktøy i juridisk undervisning for studenter som ikke studerer for å bli jurister. Gjennom å fortelle historier om ekte mennesker og konflikter, gjøres abstrakte juridiske regler mer forståelige og relevante. Artikkelen argumenterer for at slike fortellinger kan gjøre undervisningen mer relaterbar og meningsfylt. Dette bidrar til bedre hukommelse og forståelse av juridiske prinsipper.

Til tross for fordelene peker artikkelen på noen potensielle fallgruver med å bruke høyesterettsdommer i undervisningen. Dommene, som ofte fokuserer på prinsipielle rettsspørsmål, kan gi studentene et forvrengt bilde av gjeldende rett. Det reiser også noen etiske betraktninger ved å bruke dem, da de kan være livsendrende hendelser i enkeltpersoners liv som et rent pedagogisk virkemiddel. Videre blir det diskutert hvordan dommer kan integreres i problembasert læring og domsanalyse, som er sentralt i juridisk utdanning for å utvikle forståelse for juridiske metoder og resonnementer.

Nøkkelord: fortellinger, høyesterettspraksis, problembasert læring, narrativ pedagogikk

Abstract: This article discusses how Supreme Court rulings can be utilized as an educational tool in legal education for students who are not studying to become lawyers. By narrating stories about real people and conflicts, abstract legal rules become more understandable and relevant. The article argues that such narratives can make the teaching more relatable and meaningful. This contributes to better memory retention and understanding of legal principles.

Despite the advantages, the article highlights some potential pitfalls of using Supreme Court rulings in education. These rulings, often focusing on principled legal issues, can give students a distorted view of the current law. They also raise ethical considerations regarding the use of life-altering events in individuals' lives as merely pedagogical tools. Furthermore, it discusses how rulings can be integrated into problem-based learning and case analysis, which are central in legal education to develop an understanding of legal methods and reasoning.

Keywords: Supreme Court case law, problem-based learning, narratives learning

Innledning

Denne artikkelen handler om hvordan man kan bruke høyesterettsdommer i undervisningen. Mitt hovedfokus er på høyesterettsdommer som historie og høyesterettsdommer som utgangspunkt for oppgaver. For mange studenter kan det være utfordrende å huske paragrafer eller abstrakte rettsregler. Historiene om faktiske mennesker og konflikter kan imidlertid bidra til å levendegjøre rettsreglene. Dette kan gjøres ved å bruke dommene som de fortellingene de er, og ved å bruke historiene som grunnlag for oppgaver. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på en utfordring: Høyesterettsdommene omhandler ofte saker av prinsipiell art, der man kan bryte med tidligere etablerte forståelser. Dette kan gi studentene et feilaktig bilde av gjeldende rett. På lavere nivå jobber man hovedsakelig med enkle rettsregler som ikke er gjenstand for diskusjon.

Da jeg begynte å undervise i juridiske emner på høyskole- og universitetsnivå, ble jeg stilt overfor et problem: Hvordan skulle jeg formidle rettsreglene til studenter som ikke var, eller hadde ønske om å bli, jurister på en måte som gjorde at de både forstod innholdet i rettsreglene og hvordan rettsreglene kunne brukes i praksis? De fleste av mine kollegaer som underviste, hadde lang erfaring utenfor academia, enten som praktiserende advokat eller som jurist i ulike firmaer. Gjennom sine erfaringer hadde de samlet et hav av historier og mer eller mindre sanne anekdoter som kunne brukes til å illustrere rettslige problemstillinger for studentene. Jeg hadde ingen slike anekdoter og slet en stund med dette. Jeg ønsket å levendegjøre rettsreglene for mine studenter, som var fremtidige landmålere, eiendomsめglere og økonomer. Ingen med et spesielt glødende hjerte for jussen. Løsningen jeg fant var å bruke eksempler fra rettspraksis som en historiebanc, og da spesielt fra høyesterettspraksis. Jeg vil nedenfor gå gjennom noe av det jeg har erfart ved å bruke denne metoden, og reflektere litt over muligheter og problemer den fører med seg.

Juss for ikke-jurister

En studentgruppe som ikke studerer for å bli jurister, eller såkalte ikke-jurister, stiller oss overfor noen utfordringer som vi vanligvis ikke erfarer når vi skal undervise jus for jusstudenter. Det er ikke sikkert at vi bør ta sikte på at de skal lære det samme som jusstudentene. Landmålere, eiendomsめglere og

økonomer vil bli stilt overfor andre juridiske problemer enn en jurist. Ofte vil de ha juridiske avdelinger å støtte seg på, og det vil ikke være mulig eller forventet at de skal kunne lære seg det samme på et kurs som gir syv eller ti poeng som det en jusstudent bruker flere år på å lære seg. «Undervisning i juridiske emner for studenter som ikke skal bli jurister», 2023.

Det er viktig for meg at studentene mine skal kunne de grunnleggende strukturene i jussen, og forstå såpass av nyansene at de vet når de må trekke i nødbremsen. De skal ikke trenge å kunne løse eller gå i dybden i de vanskeligste juridiske problemstillingene.¹ La meg ta et konkret eksempel fra eiendomsmeglerstudiet: Studentene trenger ikke å kjenne til alle gråsoner i hvitvaskingsregelverket, men de må vite såpass at de ser når de bør kontakte en jurist for å få råd, og når de bør sende varsel til Økokrim.

Studenter som ikke skal bli jurister er ikke en homogen gruppe. De har stort sett bare det til felles at de er studenter, og at de ikke studerer juss. Det å undervise denne gruppen har en del utfordringer som undervisning av jusstudenter ikke har. Samtidig vil nok mange av perspektivene denne artikkelen drøfter også kunne være relevante for undervisning av studenter som studerer profesjonsstudium i juss.

En av utfordringene med å undervise jus til studenter som ikke skal bli jurister, er at disse studentene har en mer begrenset tid til å lære seg både den juridiske metoden og de faktiske rettsreglene enn jusstudenter. Det er derfor viktig å få mest mulig ut av hver undervisningstime. En annen utfordring er at dette er studenter som har valgt å studere noe annet enn juss. Dette stiller ekstra store krav til foreleseren.

Wenche Natland Dahlen og Elizabeth Langsrud har undersøkt ikke-juristers bruk av rettsregler. Ett av deres funn var at ikke-jurister brukte rettsregler på en skjematisk måte (Dahlen & Langsrud, 2021). Dette stiller også juss-undervisningen overfor noen spørsmål: Hvordan kan studenter som ikke skal bli jurister trenes til å se nyansene i jussen? I en undervisningssituasjon må man ofte forenkle stoffet for å gjøre det tilgjengelig for studentene. Men faren er at man presenterer stoffet som om det finnes enkle svar på kompliserte spørsmål. Undervisningen må legges opp slik at den ikke går på bekostning av

---

1 Se Rt-1988-7 der Høyesterett uttaler at det burde ha «ringt en bjelle for» eiendomsmegleren.

nyansene, men tvert imot setter studentene i stand til å se gråsonene i jussen. Slike gråsoner er ofte tema i dommer fra Høyesterett.

Oppbygningen av dommer fra Høyesterett

Ofte kan det være vanskelig for nye studenter å lese dommer fra Høyesterett (*Innledning til jusstudiet*, 2017, s. 267). I *Hemmelig kode juridisk metode* har forfatterne på en pedagogisk måte presentert oppbyggingen av en høyesterettsdom (*Hemmelig kode*, 2023, s. 93). For å kunne bruke dommer fra Høyesterett i undervisningen kan det være nyttig å kjenne til hvordan de er bygget opp. Selv om det å lese dommer er hverdagskost for jurister, vil det ofte være første gang studentene møter en slik tekst. Det kan derfor være lurt å gå gjennom med studentene hvordan en høyesterettsdom er bygget opp. Denne fremstillingen bygger på presentasjonen til *Hemmelig kode juridisk metode* (*Hemmelig kode*, 2023, s. 93). De fleste studenter vil møte høyesterettsdommen gjennom Lovdata. Det første de da møter er formaliteten i dommen, som dommens nummer og dato for avgjørelsen. Deretter kommer stikkord som beskriver saken, samt et sammendrag. Sammendraget vil være nyttig for studentene og gjør at dommen kan bli lettere tilgjengelig for studenter som ikke er vant til å lese høyesterettsdommer. Etter sammendraget kommer det en oversikt over saksgangen i de tidligere rettsinstansene. Deretter følger en oversikt over partene og deres advokater. Til slutt i innledningen får en vite hvem som er dommere i den aktuelle saken og henvisninger til aktuelle rettskilder.

Selve dommen begynner med en kort gjennomgang av sakens bakgrunn og de rettslige spørsmålene som skal behandles. Deretter kommer en kort gjennomgang av hva partene mener om saken. Den viktigste delen av dommen kommer som regel etter punktet «Mitt syn på saken». Her begynner førstevoterende med en gjennomgang av hva hen mener om saken. Under dette punktet finner man de rettslige vurderingene og drøftelsene. Til slutt kommer en konklusjon hvor dommeren fastslår hva rettens konklusjon er. I noen tilfeller vil det også være en dissens, hvis en eller flere av høyesterettsdommerne er uenige med førstevoterendes syn (*Hemmelig kode*, 2023, s. 93).

Vi husker fortellinger, ikke paragrafer

Lars Skjold Wilhelmsen skriver om hvordan en historie kan være med på å danne et bakteppe for undervisningen i juridisk fagdidaktikk. Han skriver at «å starte en forelesning med en historie, et problem eller et bilde, såkalte «advance organizer» (Ausubel [1968], 1978), er en måte å skape en referanseramme for prestasjon ved å spille på studentens episodiske minne» (Wilhelmsen, 2014, s. 218). En høyesterettsdom kan tjene som en slik historie, og kan være en fortelling som gjør at fagstoffet man skal snakke om blir relevant. Rettsregelen går fra å være noe abstrakt til å bli en menneskelig historie som studentene kan relatere seg til. Historiefortellingen er noe studentene kan kjenne seg igjen i (Burchell & Dyson, 2000). Det å fortelle historier er en naturlig del av menneskelig samhandling og måten vi konstruerer virkeligheten på (Meek, 1991). Fortellingen er en måte å strukturere virkeligheten på, og gir studenten en mulighet til å sortere komplekse observasjoner i enklere bokser (Meek, 1991).

En historie bygger på den kunnskapen studentene allerede besitter, og gjør ellers uengasjerende fagstoff relaterbart (Ausubel, 1968). Meningsfull læring skjer ifølge Ausubel (1968) når den som skal læres opp, opplever mening i det man lærer (Kuhara, 1980). Noen mennesker er konstruert slik at de husker paragrafer, men de aller fleste av oss husker gjennom fortellinger og følelser.² Tidligere rettspraksis utgjør fortellinger som gjør at det blir mulig å huske ellers abstrakte prinsipper. (*Juridisk fagdidaktikk*, 2014, s. 40)

Når man jobber med høyesterettsdommer som uttrykk for rettsregler, er det lett å glemme at høyesterettsdommer er virkelige historier. Det er ekte mennesker som møter ekte problemer og står i ekte konflikter. Det betyr også at man må møte disse historiene med respekt i en undervisningssammenheng. Det som kan virke som små anekdoter som illustrerer en rettsregel på en morsom måte for en foreleser, kan være hendelser som har endret livet til de som var parter i saken.

I Norge har det foregått en diskusjon hvor ett av temaene var fortellingens rolle i jusen (Warberg, 2017). Prosjektet «Justismordets dramaturgi. Om konstruksjonen av falske eller fiktive fortellinger i retten» ved UiB er et eksempel på et prosjekt som så på jusen som fortellinger (*Justismordets*

---

2 «Folk husker ikke hva du sier, men hva du får dem til å føle» sitatet er tilskrevet Maya Angelou.

retorikk, 2013). Fokuset her var på å avsløre jussen i strafferett (Kolflaath, 2016). Et annet eksempel er Bergens Tidens podcastserie «Dommen», der de forteller historiene bak noen berømte høyesterettsdommer (Eikefjord, u.å.). Til forskjell fra andre journalister valgte Eikefjord ikke bare å fokusere på strafferettssaker, men også noen saker fra sivilretten. Ande Somby har også tatt opp spørsmålet om fortellinger i jussen. Han tar i «Juss som retorikk» fra 1999 opp spørsmålet om dommene som rettslige fortellinger. «Dommer er ofte fortellinger om et gitt faktum, hvilke anførsler partene har hatt, og hvordan retten har vurdert både sakens faktum og de rettslige argumenter som er anført. Jeg tror at kunne ha hentet mye nyttig av det litteraturvitenskapen har av analyseverktøy som tar utgangspunkt i en narrativ logikk.» (Somby, 1999, s. 95). Perspektivet til Somby er interessant. Ved å se på høyesterettsdommer som fortellinger med et narrativ, kan vi kanskje også gjøre rettsreglene mer tilgjengelige for studentene.

Vi kan ta en dom som bidragsplikt/sterilitetsdommen Rt-1916-648 som eksempel. Dette er en dom som forteller en historie om to personer som står foran en domstol i en sak som er svært viktig for dem. Spørsmålet i saken er om en steril mann skulle betale barnebidrag for et barn han ikke kunne være far til. Den enslige moren ønsker å sikre gode oppvekstvilkår for barnet sitt, mens den sterile mannen ikke ønsker å bli økonomisk belastet for et barn som ikke er hans.

Det er også en historie om et samfunn som forsøker å rettslig regulere seg ut av et sosialt problem: at fedre unndro seg å bidra til kostnadene ved å forsørge barn utenfor ekteskap. I en periode før farskapstester og med store sosiale problemer, kunne fedre bare benekte sitt farskap, noe som kastet mor og barn ut i en svært økonomisk vanskelig situasjon. Dommen viser hvordan utformingen av rettsreguleringer er krevende, og hvordan slike reguleringer griper direkte inn i noen enkeltmenneskers liv.

Sterilitetsdommen kan også tjene som et eksempel på at en høyesterettsdom om et bestemt spørsmål kan inneholde sterke historier og skjebner. Den minner oss også på noen av de etiske utfordringene ved å bruke ekte historier i undervisningen. Sterilitetsdommen ligger langt tilbake i tid. Men hvis man bruker nyere saker, risikerer man at det sitter noen i forelesningssalen som er direkte berørt av saken som brukes for å illustrere et juridisk problem. Derfor bør man alltid være oppmerksom på at man aldri vet hva de som sitter i forelesningssalen har opplevd, og behandle de skjebnene man omtaler med respekt.

Forelesingen gjenspeiler den juridiske metoden

Undervisningen kan ses på som et speil. Den gjenspeiler verden utenfor undervisningsstasjonen. I en norsk kontekst betyr det at undervisningen også har gjenspeilet den norske juridiske metoden. Målet er å kartlegge rettsregler og anvende disse på faktum. Når den norske metoden har fokusert på lovttekst, har dette også vært hovedfokus i undervisningen.

I amerikansk og engelsk jusutdanning blir det naturlig nok lagt stor vekt på rettspraksis og tolking av rettsaker (Finley, 2011). I land med *Common Law* er rettspraksis styrende for rettsutvikling og det bærende elementet i en rettslig argumentasjon. I Norge har vi en juridisk metode som hovedsakelig legger vekt på loven som kilde for rettslig argumentasjon. Dette har preget måten vi har forelest juss på. Bevisst eller ubevisst har man ofte fulgt Eckhoffs rettskilledhierarki når man har undervist i jus (Eckhoff, 1987). Til en viss grad har vi vist studentene hvordan man skal gjennomføre en rettslig argumentasjon ved å bygge forelesningene opp som et juridisk argument (*Juridisk fagdidaktikk*, 2014, s. 47).

I anglo-amerikansk rettsundervisning er bruk av case-law et viktig pedagogisk element i undervisningen. Foreleserne bruker caser som utgangspunkt for en sokratisk samtale med studentene. Gary D. Finley beskriver det slik: «The case method, particularly when combined with Socratic discussion, teaches law students how to analyze cases, making sense of judicial decisions by breaking them down into their ‘component parts’» (Finley, 2011). Denne samtalen har som mål både å analysere rettsavgjørelsene og at studentene skal lære seg å tenke som en advokat. Ved å følge resonnementene i casene vil studentene lære seg å tilnærme seg stoffet på en analytisk måte og bli sosialisert til å «think like lawyers» (Finley, 2011). Denne metoden har vært brukt i amerikansk jusundervisning i over hundre år. Så, hvorfor har den ikke slått an i Norge? Fordelen land med *common law* har over andre land er at case law i seg selv er viktig. I en norsk kontekst har man både i undervisning og i retts-systemet lagt mer vekt på lovtteksten. I et samfunn der en stor del av retten er lovstyrt, har ikke *case law* en så sentral plass. Dermed får den heller ikke samme plass i undervisningen. Undervisningen speiler den juridiske metoden.

Høyesterettsdommer som forbilder

Høyesterettsdommer og annen rettspraksis kan brukes som eksempler, både på juridisk metode og hvordan man kan argumentere, men også for å illustrere hvordan en konkret rettstvist blir løst. Å gå inn i et nytt fagområde innebærer ikke bare å lære seg de faktiske aspektene, men også å lære seg fagets språk (Finley, 2011). Språket er en viktig del av den juridiske dannelsen og virke. Som Helge Thue beskriver det, «Jussen lever i språket, utvikles i språket og dør i språket» (Wilhelmsen, 2014, s. 42). Selv om studenter som ikke studerer jus ikke nødvendigvis skal lære seg å tenke som en advokat, må de lære seg å kommunisere med jurister og forstå hvordan jurister tenker. Høyesterettsdommer kan være en måte å se juridisk metode utfolde seg på i praksis, og man får lese juristenes språk. En høyesterettsdom kan dermed være et eksempel for studenter på hvordan man kan tenke og argumentere som en jurist.

Men dette betyr ikke nødvendigvis at man ønsker at studentene skal lære seg å skrive som en høyesterettsdommer. Studenter som tar noen få studiepoeng i jus skal ofte ut i arbeidslivet som rettsanvendere. De må derfor skrive på en konkret og forståelig måte. Høyesterettsdommer hopper ofte over innledende vilkår og drøftinger som er helt nødvendige for at en student på bachelornivå skal unngå feil. Samtidig vil høyesterettsdommer bruke et språk som er fremmed for de fleste studenter. Halvard Haukeland Fredriksen har skrevet om dette i «Bør rettsanvendere flest skrive som Høyesterett?» (Fredriksen, 2023). Han fremhever at Høyesterett de siste årene har begynt å se på seg selv i større grad som en prejudikatsdomstol. De har derfor også lagt mer vekt på å etablere allmenngyldige rettsregler. Fredriksens artikkel sikter hovedsakelig til jurister, men problematikken er enda mer aktuell for rettsanvendere som ikke er jurister. For ikke-juristiske studenter er det ofte det konkrete som er viktig. Som Fredriksen påpeker: «Det er evnen til å anvende jussen på faktum i konkrete saker som kjennetegner gode praktikere» (Fredriksen, 2023).

Høyesterettsdommer som utgangspunkt for problembasert læring

Problembasert læring har vært en viktig del av juridisk undervisning i mer enn hundre år. I Norge har læreboken til Wilhelmsen vært et av de viktigste

verkene (Wilhelmsen, 2014). I denne antologien blir spørsmålet om problembasert læring tatt opp i flere kapitler.

Alle juridiske fag handler om å løse konflikter. Konkret gir dette seg utslag i rettspraksis, men også i konflikter som ikke når rettssalen. Ved å la disse konfliktene styre framstillingen, vekker vi følelser i studenten som kan være et utgangspunkt for læring. «Problembasert læring er ikke en metode, men en didaktisk tilnærming hvor studentens læring settes i sentrum» (Wilhelmsen, 2014, s. 31).

En måte høyesterettsdommer kan bli brukt i undervisning er til å lage case-oppgaver. Høyesterettsdommen gir små faktum som kan brukes i undervisning som oppgaver. Ved å presentere faktum for studentene og la dem diskutere seg frem til en løsning, får de prøvd seg på ekte juridiske problemer. Denne tilnærmingen har imidlertid noen utfordringer. Den første utfordringen deler denne metoden med mye annen juridisk undervisning. Man ender ofte opp med å bruke mye tid på de perifere sakene, mens hovedreglene som den store majoriteten av sakene omhandler, får liten plass. Dette er et mindre problem i en jusutdannelse der man skal lære opp studenter til å bli spesialister, og hvor man har bedre tid til å se det store bildet. I undervisning av juss til studenter som ikke skal bli jurister, er dette et større problem. De har dårligere tid på å se det større bildet, og de går ofte ut i yrker hvor det viktige kanskje er nettopp å kjenne hovedlinjene, mens de vanskelige juridiske spesifiseringene skal bli overlatt til juristene. Siden Høyesterett velger ut saker som er av prinsipiell karakter, gir dette en skeivhet i utvalget studentene blir presentert med. Dette kan skape et feilaktig bilde hos studentene.

Høyesterettsdommer som analyseobjekt

Domsanalyse har vært en viktig del av prøvingen i juridiske fag for studenter som studerer for å bli jurister (Uggerud, 1999, s. 15). Dette har, sammen med praktikumoppgaven og teorioppgaven, vært en av de tre vanlige eksamensoppgavene ved juridiske fakulteter i Norge. Dette har resultert i at det finnes flere lærebøker som nettopp fokuserer på domsanalyse som et av flere temaer eller som hovedtema. (Tvedt, 2003)

Ofte når vi ser dommer brukt i amerikansk eller engelsk undervisning, er dommen gjenstand for en omfattende domsanalyse (Finley, 2011). I Norge har vi ikke samme tradisjon for å dissekere dommer i pedagogisk sammenheng.

Men det er ikke uvanlig at dommer blir brukt i pedagogiske fremstillinger for å belyse et tema. Se for eksempel «Hemmelig kode juridisk metode», eller i boken «I Rett praksis: Lærebok i norsk juridisk metode», der vi får et eksempel på hvordan en domsanalysefremstilling er brukt i sammenheng med fremstillingen av juridiske tolkningsregler for å gjøre fremstillingen tydeligere for leseren (*Rett praksis*, 2022, s. 127). Fordi dommer kan være vanskelig å lese (*Innledning til jusstudiet*, 2017, s. 269), kan det være nyttig å bruke domsanalyse i undervisningen slik at studentene får veiledning i hvordan de skal bruke og forstå høyesterettspraksis.

I den klassiske domsanalysen som har blitt gitt til jusstudenter, har en viktig del av analysen vært å sette dommen inn i et teoretisk rammeverk (*Å skrive jus til eksamen*, 2015, s. 73). Dette vil selvfølgelig også være viktig for ikke-jurister. Men et annet viktig poeng kan være å gi studentene en bro mellom det teoretiske og det praktiske. Domsanalysene kan bidra til å synliggjøre for studentene hvordan abstrakte regler får faktiske utslag. Wilhelmssen trekker frem hvordan domsanalyse kan brukes både for å fremheve metodiske poenger og materielle poenger, men at dette kan være utfordrende for studentene.

Den vanligste bruken av domsanalyse som oppgaveform er nok knyttet til analyse ut fra et rettskildeperspektiv, selv om det ofte kan være en flytende grense til analyse i et materiellrettslig perspektiv. I andre fag enn metodefaget åpner domsanalysen som oppgave for gode muligheter til å koble begge perspektivene. Dette kan være meget utfordrende for studentenes læring. (Wilhelmssen, 2014, s. 158)

Når Wilhelmssen påpeker hvor vanskelig domsanalyse kan være for jusstudenter fordi det krever både materiell og metodisk kunnskap og et høyt refleksjonsnivå, kan det naturligvis tenkes at dette er enda mer utfordrende for ikke-jusstudenter.

Konklusjon

Høyesterettsdommer kan, som vi ser, brukes i en juridisk undersøkelse av studenter som ikke studerer for å bli jurister på svært ulike måter. De kan danne grunnlag for fortellinger i en mer tradisjonell undervisningsform eller forelesning. De kan brukes som grunnlag for en problembasert undervisning hvor de danner grunnlag for en oppgave, og de kan brukes som rene analyseobjekter. Jeg tror dette er fruktbare innfallsvinkler i undervisningen. Samtidig er det viktig å være klar over at det kan medføre en risiko.

Ved å bruke høyesterettsdommer som et fortellende element, løper man risikoen for å omskape alvorlige saker til mindre seriøse historier. Ved å la høyesterettsdommer danne grunnlag for undervisningen, risikerer man at studentene tror at alle rettslige spørsmål er like tvilsomme som de som kommer opp for Høyesterett. Ved å la domsanalyse ta en stor plass i undervisningen, kan man også risikere å fremmedgjøre studenter som ikke kjenner det materielle stoffet godt nok fra før.

På tross av dette tror jeg at høyesterettsdommer kan være en ressurs som vi kunne hatt stor nytte av å bruke mer aktivt, fordi domstolspraksis nettopp trekker bindeleddet mellom jusen og virkeligheten.

Referanser

- Ausubel, D. P. (1968). *Educational psychology: A cognitive view*.
- Bergo, K. & Bergo, K. (2022). *Retts praksis*. Fagbokforlaget. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_pliktmonografi_000005732
- Burchell, H. & Dyson, J. (2000). Just a little story: The use of stories to aid reflection on teaching in higher education. *Educational Action Research*, 8(3), 435–450. <https://doi.org/10.1080/09650790000200127>
- Dahlen, W. N. & Langsrud, E. (2021). Ikke-juristers bruk av rettsregler. *Kritisk juss*, 47(3), 185–206. <https://doi.org/10.18261/issn.2387-4546-2021-03-04>
- Dragvoll, J., Ekeland, B. C. & Linneberg, A. (2013). *Justismordets retorikk*. Vidarforl. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2019032277103
- Eckhoff, T. (1987). *Rettskildelære* (2. rev. utg.). TANO. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2015091408010
- Eikefjord, E. (u.å.). *Dommen*. Hentet 26. november 2022 fra <https://www.bt.no/podkast/bt/program/100141>
- Finley, G. D. (2011). Langdell and the Leviathan: Improving the First-Year Law School Curriculum by Incorporating Moby-Dick. *Cornell Law Review*, 97, 159.
- Fredriksen, H. H. (2023). Bør rettsanvendere flest skrive som Høyesterett? *Lov og Rett*, 62(1), 2–4. <https://doi.org/10.18261/lor.62.1.1>
- Hellevik, P. M., Skippervik, L. J. B., & Hellevik, P. M. (2023). *Hemmelig kode*. Fagbokforlaget. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_pliktmonografi_000022199
- Kolflaath, E. (2016). Justismord, lov og litteratur – en fortelling om mislykket tverrfaglighet. *Nytt Norsk Tidsskrift*, 33(1–2), 145–157. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-3053-2016-01-02-13>
- Kuhara, K. (1980). Effects of anticipation activity on the recall of texts. *Japanese Psychological Research*, 22(2), 90–96. <https://doi.org/10.4992/psycholres1954.22.90>
- Meek, M. (1991). *On being literate*. The Bodley Head.
- Somby, Á. (1999). *Juss som retorikk*. Tano Aschehoug. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008082701021
- Torvund, O. & Jørgensen, O. (2017). *Innledning til jusstudiet*. Universitetsforl. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2022083148074
- Tvedt, M. W. (2003). *Å skrive analyseoppgaver til eksamen*. Cappelen akademisk forl. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2011060806091
- Tvedt, M. W. (2015). *Å skrive jus til eksamen* (4. utg.). Cappelen Damm akademisk. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2018090507005
- Uggerud, K. (1999). *Domsanalyse og domskritikk*. Cappelen akademisk forl. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008082604050
- Undervisning i juridiske emner for studenter som ikke skal bli jurister. (2023). *Lov og Rett*, 62(4), 223–238. <https://doi.org/10.18261/lor.62.4.4>
- Warberg, S. (2017). Rett og litteratur. Fortellinger om forfall og fornyelse. *Norsk litteraturvitenskapelig tidsskrift*, 20(2), 108–134. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-288X-2017-02-03>
- Wilhelmsen, L. S. (2014). *Juridisk fagdidaktikk*. Fagbokforlaget. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2018042048029

